

ŚWIĘTY
BARTŁOMIEJ

POWIAT OPOCZYŃSKI

Rada Powiatu w Opocznie, dla uhonorowania wielowiekowej duchowej obecności w naszym mieście i powiecie św. Bartłomieja - patrona najstarszej opoczyńskiej parafii, podjęła uchwałę w sprawie wystąpienia o ustanowienie św. Bartłomieja Patronem Powiatu Opoczyńskiego.

W kulturze chrześcijańskiej patron to święta osoba, której opiece i wstawiennictwu powierza się konkretne miejsce, grupę ludzi czy też jednego człowieka. Przez pośrednictwo patrona modlimy się do Pana Boga, prosimy też samego patrona o to, by nami się opiekował.

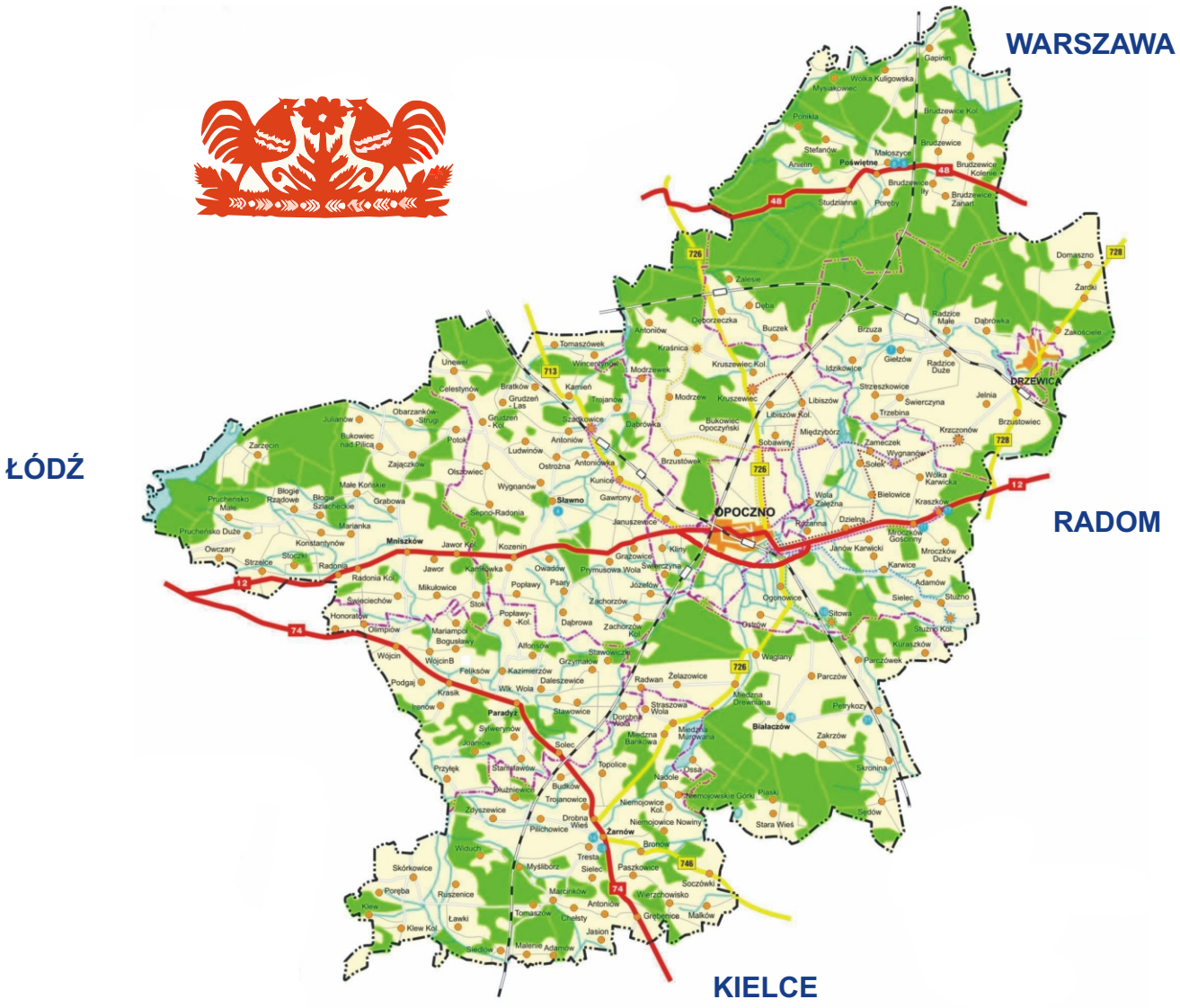
Św. Bartłomiej poniósł śmierć męczeńską. Był patronem rodu Piastów, z którego wywodził się Kazimierz Wielki - fundator Kościoła, właściciel i dobroczyńca miasta oraz całej Ziemi Opoczyńskiej.

Ustanowienie św. Bartłomieja Patronem Powiatu Opoczyńskiego pozwoli mieszkańcom Powiatu wzorować się na Jego osobie i prosić o wsparcie w trudnych chwilach, a także kierować ideałami swojego Patrona oraz poddawać jego opiece i wstawiennictwu. Postać św. Bartłomieja widnieje na herbie i fladze Powiatu Opoczyńskiego.

Wolą Rady Powiatu jest także, aby ustanowić Dzień Powiatu Opoczyńskiego w dniu święta Patrona Kolegiaty Opoczyńskiej 24 sierpnia, który jest dniem odpustowym w Parafii św. Bartłomieja w Opocznie.

Przewodniczący Rady Powiatu
Marek Ksyta

Starosta Opoczyński
Jan Wieruszewski

Wydawca - Starostwo Powiatowe w Opocznie - www.opocznopowiat.pl
Skład, opracowanie graficzne i foto - Wiesław Turek
Opracowano we współpracy z Tomaszem Łuczkowskim i Muzeum Regionalnym w Opocznie

Poniżej znajduje się uchwała Rady Powiatu Opoczyńskiego w sprawie złożenia wniosku o ustanowienie Świętego Bartłomieja Patronem Powiatu Opoczyńskiego.

Uchwała

Rady Powiatu w Opocznie

z dnia 24 sierpnia 2010 r.

w sprawie złożenia wniosku o ustanowienie św. Bartłomieja patronem Powiatu Opoczyńskiego

Rada Powiatu w Opocznie uchwala, co następuje:

§ 1. Upoważnia się Zarząd Powiatu do złożenia wniosku do Księdza Biskupa Henryka Tomasika Ordynariusza Diecezji Radomskiej z prośbą uruchomienia procedury ustanowienia św. Bartłomieja jako patrona Powiatu Opoczyńskiego.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Opocznie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Rada Powiatu w Opocznie

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu
mgr Krzysztof Nawrocki

POWIAT OPOCZYŃSKI

Powiat Opoczyński leży na Wyżynie Kielecko - Sandomierskiej, obejmując obszar Wzgórz Opoczyńskich. Zajmuje teren 1039 km^2 i liczy około 80 tys. mieszkańców. W skład powiatu wchodzą dwa miasta: Opoczno i Drzewica - tworzące gminy miejsko - wiejskie oraz sześć gmin wiejskich: Białaczów, Mniszków, Paradyż, Poświętne, Sławno i Żarnów.

Niepowtarzalne walory przyrodnicze sprawiają, że opoczyńskie zaliczane jest do najciekawszych pod względem krajobrazowym i przyrodniczym rejonów Polski. Liczne wapienne i piaskowcowe pagórki, przepiękne doliny rzek i urocze ustronia leśne - to charakterystyczne elementy opoczyńskiego krajobrazu.

Historia powiatu opoczyńskiego sięga średniowiecza. Pierwsza wzmianka o wsi targowej Opocza pochodzi z roku 1284. W XII wieku tereny obecnego powiatu wchodziły w skład dwóch ziem: Skrzyńskiej i Żarnowskiej, które posiadały status kasztelanii. W połowie XIV wieku w miejsce istniejących kasztelanii utworzono powiaty. Wówczas to między 1346 – 1368 r. powstał powiat opoczyński, na czele którego stanął starosta. Stolicą ówczesnego powiatu było Opoczno, które prawa miejskie otrzymało od króla Kazimierza Wielkiego w 1360 roku. W czasie panowania tego władcy przeżywało okres swojej świetności. W okresie Rzeczpospolitej szlacheckiej do około w XVIII wieku powiat opoczyński leżał w granicach województwa sandomierskiego.

Traktaty rozbiorowe wcieliły powiat opoczyński w roku 1795 do zaboru austriackiego – cyrkułu koneckiego. W 1807 roku powiat opoczyński wszedł w granice Księstwa Warszawskiego i należał do departamentu radomskiego. Od 1815 roku powiat opoczyński znajdował się w zaborze rosyjskim na terenie Królestwa Polskiego. W utworzonym po Kongresie Wiedeńskim Królestwie Polskim wprowadzony został na mocy postanowienia namiestnika z dnia 18 stycznia 1816 roku nowy podział administracyjny. Utworzonych zostało 8 województw, w tym województwo sandomierskie, które obejmowało 4 obwody – radomski, opatowski, opoczyński i sandomierski. W 1867 roku z powiatu opoczyńskiego wydzielono część południowo - wschodnią, z której utworzono powiat konecki. W okresie międzywojennym od 2 sierpnia 1919 roku do 30 marca 1939 roku powiat opoczyński należał do województwa kieleckiego. Natomiast od 1 kwietnia 1939 roku znajdował się on na obszarze województwa łódzkiego. Z chwilą wyzwolenia z okupacji hitlerowskiej i odzyskania przez Polskę niepodległości, po 17 stycznia 1945 roku powrócono do przedwojennego podziału administracyjnego i powiat opoczyński w byłych granicach został włączony do województwa łódzkiego. Taki stan utrzymał się do 30 czerwca 1950 roku. Od 1 lipca 1950 roku do 30 maja 1975 roku powiat znajdował się w województwie kieleckim. Od 1 stycznia 1973 roku nastąpiły dalsze zmiany w systemie podziału administracyjnego państwa. W miejsce istniejących dotychczas gromad utworzono 11 gmin i miasto Opoczno.

1 lipca 1975 roku wprowadzony został dwustopniowy podział administracyjny kraju na jednostki stopnia podstawowego (gminy, miasta) oraz stopnia wojewódzkiego. Teren byłego powiatu opoczyńskiego podzielono na gminy i włączono do nowo utworzonego województwa piotrkowskiego, z wyjątkiem gminy Drzewica i Odrzywół, które zostały włączone do województwa radomskiego. Z tą też datą zniknął z mapy Polski.

24 lipca 1998 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę o wprowadzeniu zasadniczego, trójstopniowego podziału terytorialnego państwa na gminy, powiaty, województwa. Z dniem 1 stycznia 1999 roku powiat opoczyński z siedzibą w Opocznie stał się jednym z 23 powiatów województwa łódzkiego.

ŚWIĘTY BARTŁOMIEJ

Bartłomiej Apostoł, znany również jako Bartłomiej Natanael, Święty Bartłomiej, Apostoł Warfołomiej (w języku staro-cerkiewno-słowiańskim) urodził sie w I wieku n.e. w Kanie Galilejskiej, zm. ok. roku 70 w Albanopolis w Armenii. Jest jednym z dwunastu apostołów zwany w Ewangeliach św. Mateusza, św. Marka i św. Łukasza Bartłomiejem (w języku grecko-aramejskim bar-Tholomaios oznacza "syn Tolomaja-Ptolemeusza", syn Talmaja" lub "syn oracza"), a przez św. Jana Ewangelistę – Natanaelem (w języku hebrajskim oznacza to - "Bóg dał"). Kościół rzymskokatolicki przyjął, że to ta sama osoba - męczennik i święty Kościoła katolickiego oraz prawosławnego.

Postać Bartłomieja wymienianego w Ewangeliach Mateusza (Mt 10, 3 TB), Marka (Mk 3, 18), Łukasza (Łk 6, 14), a także w Dziejach Apostolskich (Dz 1, 13), utożsamiana jest z pojawiającym się u św. Jana Ewangelisty Natanaelem (Jan 1, 45-51; 21,2).

W Piśmie Świętym jest niewiele wzmianek o św. Bartłomieju. Poza tzw. katalogami Apostołów (wykaz imienny najbliższego grona uczniów Jezusa Chrystusa), Natanael jest wspomniany tylko dwa razy i to w Ewangelii według św. Jana. W pierwszej wzmiance Bartłomiej jest ukazany jako przyjaciel Filipa Apostoła. Tenże Filip przyprowadził Natanaela do Jezusa, by pokazać mu, że to On jest właśnie wyczekiwanym Mesjaszem. Po krótkiej, acz interesującej wymianie zdań pomiędzy Jezusem a Bartłomiejem, ten ostatni wyznał wiarę, że stojący przed nim Jezus z Nazaretu jest Synem Bożym i Królem Izraela. Odtąd Natanael stał się uczniem i towarzyszem Jezusa. Po raz drugi Jan Apostoł napisał o Bartłomieju, że wraz z kilkoma innymi uczniami uczestniczył w spotkaniu ze Zmartwychwstałym Jezusem nad Jeziorem Galilejskim po cudownym połowie ryb.

Więcej danych o Bartłomieju przynosi tradycja pierwszych wieków chrześcijaństwa. Informacje te są skąpe i dotyczą życia Natanaela po Wniebowstąpieniu Jezusa. Według Euzebiusza z Cezarei Palestyńskiej (jednego z pierwszych historyków Kościoła) Bartłomiej udał się w misję ewangelizacyjną do Indii, bo tam znaleziono Ewangelię według Mateusza w języku aramejskim przyniesioną rzekomo przez Bartłomieja Apostoła. Euzebiusz podając tę informację korzystał z danych pochodzących od Pantenusa z ok. 200 r. ne. Inni pisarze tamtego czasu, jak choćby św. Rufin podają, że Natanael prowadził misję chrystianizacyjną w Egipcie. Jeszcze inni twierdzili, że był on w Arabii, Azji Mniejszej oraz Mezopotamii. Jednakże wcześniejsze źródła (pochodzące sprzed III w.ne) mówią, że Bartłomiej działał w Armenii. Tam nawet miał przyczynić się do nawrócenia Polimpiusza brata króla Armenii. W tym też państwie został uwięziony, ukrzyżowany i ścięty na rozkaz króla Astiegesa. Od czasu św. Izydora z Sewilli (żył w VII w. n.e.) rozpowszechniło się przekonanie, że w czasie mąk, jakie zadawano Bartłomiejowi, odarto go ze skóry.

W ikonografii postać św. Bartłomieja przedstawiana jest najczęściej z następującymi atrybutami - szerokim nożem oraz skórą, którą zdjęli ze świętego oprawcy.

Pamięć i kult św. Bartłomieja

Szczególnym przejawem czci i pamięci o świętych było i jest przechowywanie relikwii. Relikwie Natanaela zostały przeniesione z Armenii przez tereny dzisiejszego Iraku, Azję Mniejszą i Wyspy Liparyjskie do Benewentu we Włoszech. Obecnie znajdują się w Bazylice św. Bartłomieja w Rzymie.

W Polsce kult Bartłomieja istniał już w XII w. na Śląsku. Wiemy o tym z Kroniki Galla zwanego Anonimem, który opisując napad ludzi cesarza Henryka, wspomniał o Mszy Świętej ku czci św. Bartłomieja, w której uczestniczyli mieszkańcy Głogowa. Szczególnym nabożeństwem do Natanaela odznaczał się Henryk Brodaty, który fundował kościoły pod wezwaniem apostoła. Imię Bartłomieja stało się jednym z imion męskich najczęściej nadawanych na chrzcie dzieciom. W Polsce obecnie są 154 kościoły i kaplice pod wezwaniem św. Bartłomieja.

Patronat

Św. Bartłomiej jest patronem wielu rzemieślników: rzeźników, garbarzy, introligatorów, siodlarzy, szewców, tynkarzy, górników, krawców, piekarzy, sztukatorów, a we Florencji - sprzedawców oliwy, serów i soli; wzywany w przypadku chorób nerwowych, konwulsji i chorób skóry. Ponadto jest uważany za patrona bartników, pasterzy, właścicieli winnic, grzybiarzy i rolników.

Dzień obchodów

Święto liturgiczne św. Bartłomieja w Kościele katolickim obchodzone jest 24 sierpnia. Cerkiew prawosławna wspomina apostoła w ciągu roku liturgicznego czterokrotnie.

OPOCZNO I ŚWIĘTY BARTŁOMIEJ

Związki postaci św. Bartłomieja z Opocznem

W Opocznie, w XIV w. ufundowany został kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja. Wybór patrona kościoła nie był przypadkowy. Święty ten był patronem rodu Piastów, z których wywodził się fundator kościoła i właściciel Opoczna król Kazimierz Wielki, któremu Opoczno zawdzięcza prawa miejskie.

Zarys historii kościoła i parafii pw. św. Bartłomieja

Początki parafii pw. św. Bartłomieja w Opocznie sięgają prawdopodobnie czasów Kazimierza Wielkiego. Świadczy o tym fakt nadania łanu roli przeznaczonej dla parafii miejskiej, o czym informuje dokument króla Kazimierza Wielkiego z 1365 r. potwierdzający sprzedaż wójtostwa opoczyńskiego przez wójta Mikołaja Streykyra Hankowi Kiełbasie. Przeznaczenie łanu roli dla parafii miejskiej oznaczało, że równocześnie z zasadzeniem miasta budowano kościół parafialny pw. św. Bartłomieja, do którego przeniesiono parafię ze Staromieścia. Początkowo był to kościół murowany jednonawowy, który w miarę powiększania się liczby ludności Opoczna został rozbudowany. Od zachodu znajdowała się kruchta, od północy między kaplicą Matki Bożej a prezbiterium wznosiła się okrągła spiczasto zakończona wieża, w której mieściły się schody na chór. Wieża ta znamionowała cechy budownictwa czternastowiecznego. Na dachu nad nawą mieściła się barokowa wieżyczka. Taki obraz opoczyńskiego kościoła przekazany został na rysunku pochodzącym z lat 1844-1846. W czasie potopu szwedzkiego świątynia została splądrowana.

W początkach XIX w. kościół zaczął popadać w ruinę. W 1812 r. pełnił rolę szpitala wojskowego. W 1826 r. geodeta rządowy W. Jarecki stwierdził, że kościół św. Bartłomieja nie posiada sklepienia. W 1850 r. rozpoczęto odbudowę świątyni według projektu Henryka Marconiego. Zbudowano wówczas gwiaździste sklepienie w kaplicy Matki Bożej. W roku 1888 polichromia kościoła została odnowiona przez krakowskich historyków sztuki pod nadzorem prof. Łuszczkiewicza.

W 1932 r. parafia opoczyńska liczyła 10856 katolików. Budynek starego kościoła stawał się za mały. W 1932 r. biskup W. Jasiński zobowiązał ks. proboszcza W. Starzomskiego i parafian do budowy nowego kościoła. Powołano Komitet Budowy Kościoła, z którego wyłoniono prezydium w składzie: przewodniczący ks. proboszcz Władysław Gąsiorowski, wiceprzewodniczący burmistrz Henryk Szuster, starosta opoczyński Adam Krauze, sekretarz Stanisław Zięba, skarbnik Józef Zaremba. W 1934 r. zadecydowano, aby kościół został przebudowany wzdłuż ul. Kościelnej tak, aby prezbiterium zabytkowego XIV-wiecznego kościoła stało się boczną kaplicą, a wejście do kościoła mieściło się od strony ul. Kościelnej. Plan nowego kościoła opracował inż. Jerzy Struszkiewicz, zgodnie z zaleceniami Oddziału Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie. Zabytkowe prezbiterium zamieniono na kaplicę Matki Bożej. Zachowaniem zabytkowej części gotyckiego kościoła zajął się konserwator województwa kieleckiego dr Jan Oleś.

Budowę nowego kościoła rozpoczęto w 1934 r. jednak przerwała ją II wojna światowa. Konsekracja nowego trzynawowego kościoła, zbudowanego z kamienia odbyła się dopiero w 1949 r. na polecenie biskupa Jana Kantego Lorka. W latach 1960-1962 na 1000-lecie państwa polskiego, ściany kościoła ozdobiły freski wykonane przez Stefana Macieja Makarewicza.

Dawne prezbiterium kościoła, obecnie kaplica Matki Bożej, jest budynkiem dwuprzęsłowym, wielobocznym, opiętym szkarpami. Prezbiterium nakryte jest dachem dwuspadowym z barokową wieżyczką na sygnaturkę. Kaplica Matki Bożej ma gwiaździste sklepienie. Można do niej wejść przez kamienne, profilowane odrzwia z blaszanymi drzwiami. W tej części kościoła zachowały się oryginalne i ciekawe zabytki, które przypominają o wielowiekowej historii opoczyńskiej świątyni. Do najciekawszych z nich należy późnogotycka, wykonana z piaskowca chrzcielnica pochodząca prawdopodobnie z poł. XV w. Na chrzcielnicy wykute są herby: Rola, Nałęcz, Orzeł, Jastrzębiec, Leliwa, Odrowąż, Poraj i Łabędź. Na ścianach kaplicy Matki Bożej znajdują się dwa późnorenesansowe nagrobki - Adama z Bnina Śmigielskiego i Piotra Załuskiego. Nagrobek Adriana Śmigielskiego z 1616 r. ukazuje leżącego rycerza w zbroi z prawą ręką wspartą na wezgłowiu, trzymającego w rękach książkę i rękawiczki. Przy lewym boku umieszczono szablę i hełm. Nagrobek posiada architektoniczne obramowanie, w którym widnieje herb Ogończyk, unoszony przez putta. Z epoki późnego renesansu pochodzi marmurowy nagrobek Piotra Załuskiego, chorążego ziemi rawskiej ukazujący rycerza w zbroi, trzymającego w prawej ręce proporzec, w lewej rękojeść szabli. Zabytek ten pochodzi z 1630 r. Ciekawym reliktem przeszłości związanym z rodem Karwickich jest marmurowy nagrobek Jerzego Karwickiego i Anny z Podlodowskich Karwickiej wykonany w 1623 r . Pomnik ten ma kształt portalu ujętego pilastrami i belkowaniem z tablicą inskrypcyjną.

Część nagrobkowych tablic wmurowanych w jego najstarszą ścianę usunięto podczas przebudowy kościoła. Do najciekawszych należą: tablica poświęcona Helenie z Błońskich Karwickiej zmarłej w 1829 r., i Sabinowi Sierawskiemu zmarłemu w 1841 r.

W najstarszej części opoczyńskiego kościoła znajdują się również stalle z XVI w., które trafiły do kościoła w nietypowych okolicznościach, bowiem na drodze egzekucji sądowej. Mieszczanie opoczyńscy wiedli spór ze starostą opoczyńskim Stanisławem Ligęzą z Bobrku. Biorąc nad nim odwet mieszczanie usunęli z kościoła i porąbali starościńskie stalle. Sprawą zajął się w 1595 r. sąd, który po dwóch latach skazał winnych zajścia na sześciotygodniowy pobyt w zamkowym więzieniu. Uznany za głównego prowodyra buntów i zamieszek wójt opoczyński Jan Przecławek został skazany na wygnanie z miasta. Mieszczanie opoczyńscy musieli dostarczyć do kościoła nowe stalle, które służą do dzisiaj. W ścianę kaplicy Matki Bożej wmurowana jest pamiątkowa, niewielka tablica z białego marmuru ufundowana w stuletnią rocznicę zgonu Jana Kilińskiego 28 stycznia 1919 r.

Zabytkową budowlą znajdującą się na placu Kościelnym jest piętrowa, zbudowana z kamienia plebania. Pierwotny budynek plebanii wzniesiony został w 1622 r. tuż przy murze cmentarza parafialnego. Na parterze zwracają uwagę pomieszczenia sklepione kolebkowo z lunetami. Nad wejściem do plebanii wmurowana jest kamienna płyta pochodząca z poł. XVII w. Płyta posiada ozdobne zwieńczenia z herbami Dębno i Lewart w kartuszach. Pośrodku znajduje się tablica żeliwna z napisem informującym o fundacji plebanii przez Jana Alberta Liwskiego, proboszcza opoczyńskiego. Na płycie widnieje również kamień z Orłem Białym i herbem Wazów.

Na placu, obok kościoła św. Bartłomieja, stoi zabytkowa dzwonnica zbudowana w I połowie XIX w. na planie kwadratu.

Najstarszy opoczyński kościół niezmiennie od wieków ma za patrona św. Bartłomieja, którego wspomnienie obchodzi się 24 sierpnia. W dzień ten odbywa się odpust, natomiast od kilku lat w najbliższą niedzielę organizowany jest festyn parafialny.

Św. Bartłomiej na wizerunkach pieczęci miejskich Opoczna

Po raz pierwszy „sigillum civitatis Opoczno" wzmiankowane jest w 1487 r. Nie zachowały się jednak informacje dotyczące tegoż znaku. Przypuszczać należy, że znak związany był z osobą św. Bartłomieja, patrona opoczyńskiego kościoła parafialnego ufundowanego przez Kazimierza Wielkiego. Pierwsze, znane obecnie, wizualne przedstawienie herbu Opoczna pochodzi z XVII w. W Muzeum Narodowym w Krakowie znajduje się odcisk opłatkowy pieczęci miasta Opoczna pochodzący z 1683 r. Przedstawia całopostaciowe wyobrażenie świętego Bartłomieja, który w prawej ręce trzyma nóż podtrzymywany lewą ręką. Nad owalną tarczą znajduje się korona, po bokach dwie palmowe gałązki. W otoku pieczęci widnieje napis : SIGILLUM : CIVITATIS S: (ACRAE) R: (EGIAE) M: (AIESTATIS) OPOCZNO. Średnica pieczęci wynosi 35 mm. Identyczne przedstawienie ukazane jest w przerysie pieczęci miasta Opoczna z 1683 r.

Kolejne przedstawienie pieczęci miasta Opoczna pochodzi z 1778 r. Jest to odcisk opłatkowy pieczęci o średnicy 35mm. Odcisk ukazuje całopostaciowe wyobrażenie świętego Bartłomieja. W prawej ręce trzyma nóż, natomiast w lewej odartą własną skórę. W otoku pieczęci znajduje się nieczytelny napis. Znany jest również przerys pieczęci z 1778 r., który również przedstawia całopostaciowe wyobrażenie św. Bartłomieja. Nad prawą ręką widnieje litera „O", pod ręką litera „C", nad lewą ręką litera „P" pod ręką litera „N". Inne ikonograficzne przedstawienie pieczęci Opoczna pochodzi z 22 czerwca 1796 r. Na dokumencie stanowiącym wypis z akt wójtowskich dokonany przez pisarza Macieja Klimeckiego widnieje odcisk pieczęci miasta Opoczna. Odcisk ten ma średnicę 59 mm. W centrum koła znajduje się owalna tarcza z całopostaciowym wyobrażeniem św. Bartłomieja. W prawej ręce trzyma nóż wzniesiony do góry. Nad owalną tarczą znajduje się otwarta korona, po jej bokach umieszczone są palmowe gałązki. W otoku pieczęci widnieje napis „Sigillum Civitatis S.R.M. Opoczno" /S. =Sacre, R. =Regiae, M.=Majestatis/. Odcisk tej pieczęci jest nieomal identyczny z odciskiem pochodzącym z 1683 r. Przypuszczać można, że pieczęć miejska Opoczna wyobrażająca św. Bartłomieja funkcjonowała do końca istnienia Rzeczpospolitej Obojga Narodów. Po upadku Polski w XVIII w. zaborcy usuwali herby, zastępując je godłem państwowym. W 1847 r. Teodor Chrząński projektując herb dla Opoczna również wykorzystał postać św. Bartłomieja. Jego kompozycja pokazuje całopostaciowe wyobrażenie św. Bartłomieja w powłóczystych szatach z aureolą nad głową. Święty trzyma oburącz wzniesiony ku górze miecz.

Wizerunek św. Bartłomieja na chorągwi cechu wędliniarskiego w Opocznie

W okresie międzywojennym w Opocznie funkcjonował cech wędliniarski. W 1925 r. należeli do niego rzemieślnicy opoczyńscy: Jan Zdrojewski, Piotr Sowiński, Władysław Reszka, Feliks Stańczykowski, Konstanty Michalczyk, Władysław Kozerawski, Władysław Jankowski, Józef Ignerowicz, Kazimierz Kozerawski, Jan Kaźmierczyk, Zygmunt Kaźmierczyk, Franciszek Kujawski, Stanisław Chrustowicz, Feliks Chrustowicz, Józef Kaźmierczyk, Stanisław Łukasik, Ciołek.

Na awersie chorągwi znajduje się wizerunek św. Bartłomieja, patrona cechu wykonany techniką haftu i malarstwa. W lewej dłoni święty trzyma nóż; u stóp leży miecz. Chorągiew brała udział w procesjach kościelnych. W 1949 r. cech rzeźniczo-wędliniarski w Opocznie został zlikwidowany.

Od 1993 r. chorągiew cechowa znajduje się w zbiorach Muzeum Regionalnego w Opocznie.

Święty Bartłomiej
Patronem Powiatu Opoczyńskiego

24 sierpnia 2012 r. św. Bartłomiej Apostoł został ogłoszony Patronem Powiatu Opoczyńskiego. Decyzję Stolicy Apostolskiej ogłosił biskup Henryk Tomasik na Mszy Świętej sprawowanej podczas odpustu parafialnego w opoczyńskiej kolegiacie. Stosowne dokumenty ze Stolicy Apostolskiej przekazał ks. bp Henryk Tomasik Staroście Opoczyńskiemu Janowi Wieruszewskiemu. Świadkami tego wydarzenia byli księża proboszczowie z całego powiatu, władze województwa z wojewodą Jolantą Chełmińską, władze gmin, parlamentarzyści, radni Rady Powiatu, zaproszeni goście i licznie zgromadzeni wierni.

W wygłoszonej homilii biskup Henryk Tomasik przybliżył sylwetkę i postawę św. Bartłomieja. Po Mszy św. zakończonej procesją eucharystyczną uroczystości przeniosły się z kolegiaty św. Bartłomieja do Miejskiego Domu Kultury. Tam odbyła się sesja Rady Powiatu, podczas której ogłoszona została uchwała o ustanowieniu Dnia Powiatu Opoczyńskiego. Podczas sesji Starosta Opoczyński Jan Wieruszewski oraz Przewodniczący Rady Powiatu Marek Ksyta wręczyli obrazy św. Bartłomieja bp. Henrykowi Tomasikowi, ks. proboszczowi Janowi Serszyńskiemu i ks. Adamowi Myszkowskiemu. Obrazy zostały także wręczone posłance Elżbiecie Radziszewskiej oraz posłom Marcinowi Witko i Robertowi Telusowi, prezesowi Ceramiki Paradyż Stanisławowi Tępińskiemu i członkowi zarządu województwa łódzkiego Dariuszowi Klimczakowi.

Od tego roku Dzień Powiatu Opoczyńskiego będzie obchodzony 24 sierpnia. Zdaniem Starosty Opoczyńskiego Jana Wieruszewskiego to wydarzenie na stałe wpisało się w historię Powiatu Opoczyńskiego.

„Nadanie patrona dla powiatu, to z jednej strony wydarzenie historyczne, z drugiej zobowiązanie. Myślę, że postawa św. Bartłomieja będzie przyświecała naszej działalności samorządowej" – powiedział starosta Jan Wieruszewski.

Wręczenie aktu potwierdzającego ustanowienie Świętego Bartłomieja
Patronem Powiatu Opoczyńskiego

Kongregacja Kultu Bożego
i Dyscypliny Sakramentów

Prot. 430/11/L

DIECEZJA RADOMSKA

Duchowieństwo i lud wierny Powiatu Opoczyńskiego otaczali i nadal otaczają szczególnym i nieustannym kultem Świętego Bartłomieja, Apostoła, który po Wniebowstąpieniu Pana głosił narodom Ewangelię zbawienia i został ozdobiony koroną męczeństwa.

Dlatego J. E. Ks. Bp Henryk Tomasik, Biskup Radomski, otrzymując wspólne prośby, także władzy świeckiej, wybór Świętego Bartłomieja, Apostoła, na Patrona u Boga tego powiatu, według prawa zaaprobował. Tenże sam, w liście z dnia 15 lutego 2012 r., usilnie prosi, aby wybór ten i aprobata były zatwierdzone, zgodnie z „Normami o ustanawianiu Patronów".

Zatem Kongregacja Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, na mocy upoważnień nadanych przez papieża BENEDYKTA XVI, po uważnym rozpatrzeniu, gdy jest rzeczą pewną, że wybór i aprobata zostały przeprowadzone według przepisów prawa, skłania się ku prośbom i zatwierdza

ŚWIĘTEGO BARTŁOMIEJA, APOSTOŁA,

PATRONEM U BOGA

POWIATU OPOCZYŃSKIEGO

wraz ze wszystkimi przywilejami prawnymi i liturgicznymi wynikającymi z rubryk.

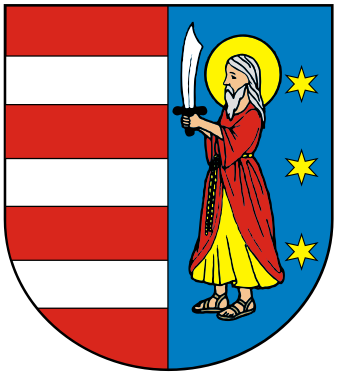
Wbrew wszelkim innym przepisom.

Z siedziby Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, dnia 3 marca 2012 roku.

+ Antonius Kard. Canizares Llovera
Prefekt

+ Josephus Augustinus Di Noia, OP
Arcybiskup Sekretarz

HERB POWIATU OPOCZYŃSKIEGO

Herb Powiatu opoczyńskiego bezpośrednio nawiązuje do herbu ziemi sandomierskiej, do której powiat należał przez ponad cztery wieki oraz do tradycyjnego herbu Opoczna. Najstarszym ze znanych jego przedstawień jest postać świętego Bartłomieja, który w I połowie I wieku poniósł śmierć męczeńską przez obdarcie ze skóry. Wybór patrona miasta nie był przypadkowy ponieważ św. Bartłomiej był patronem rodu Piastów, z którego wywodził się fundator kościoła, właściciel i dobroczyńca miasta oraz całej ziemi opoczyńskiej – Kazimierz Wielki.

Św. Bartłomiej przedstawiany jest od średniowiecza z szerokim nożem, przy pomocy którego zadano mu śmierć lub ze skórą, którą z niego ściągnęli oprawcy. Zachowane odciski pieczęci miejskich Opoczna z lat 1683 – 1778 wykorzystują oba z wymienionych tu wariantów ikonograficznych. W 1847 roku Teodor Chrząński projektując nowy herb Opoczna wykorzystał jako temat przedstawienie postaci św. Bartłomieja.

Tradycja heraldyczna wskazuje na to, iż herb z wizerunkiem św. Bartłomieja, połączony z bogatą tradycją heraldyki ziemskiej, nawiązuje do historycznego herbu ziemi sandomierskiej.

W herbie powiatu opoczyńskiego pole tarczy herbu podzielone zostało na dwie części podobnie jak w herbie ziemi sandomierskiej. Prawa strona tarczy herbowej (widziana od strony stojącego za tarczą) składa się z trzech srebrnych (białych) wrębów na czerwonym polu. Po lewej stronie tarczy na niebieskim polu znajdują się trzy złote (żółte) gwiazdy w pionie przy brzegu pola tarczy. W miejsce pozostałych gwiazd wprowadzono w formie uszczerbienia wyobrażenie postaci świętego Bartłomieja. Jest to brodaty mężczyzna w żółtej sukni, czerwonej szacie ze złotą (żółtą) aureolą nad głową. Zarost - biały, sznur w pasie i sandały – żółte. Nóż o srebrnym (białym) ostrzu. Wszystkie elementy herbu posiadają czarne kontury.

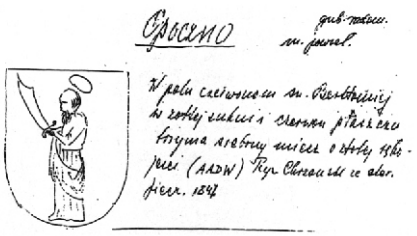
W opracowaniu postaci, barw i ustawienia św. Bartłomieja wzorowano się na pieczęci miejskiej Opoczna z 1683 roku oraz na herbie Opoczna opracowanym przez Teodora Chrząńskiego z 1847r. (Oryg.: Muzeum Narodowe w Krakowie.Sygn.1488. Zbiór heraldyczny Mariana Gumowskiego).

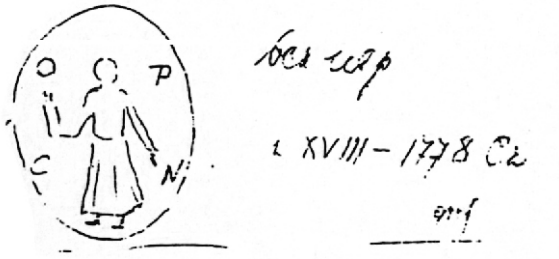
Odcisk pieczęci miejskiej 1778 rok

Odcisk pieczęci miejskiej 1683 rok

Opoczno projekt herbu miejskiego z 1847 roku

Opoczno - pieczęć miejska (przerys) z 1778 rok

Mieszkańcy Powiatu Opoczyńskiego

Mieszkańcy Powiatu Opoczyńskiego to ludzie pracowici i zapobiegliwi, gospodarni i w większości kultywujący zwyczaje swoich przodków. Tradycyjnie przy okazji różnych świąt religijnych noszone są regionalne stroje ludowe, niezwykle barwne i piękne. Wiele uroczystości i świąt kościelnych sprzyja kultywowaniu obrzędów i zwyczajów rodzinnych w wielu parafiach powiatu. Do dziś charakterystycznym, widocznym symbolem pobożności ludu opoczyńskiego są liczne krzyże i kapliczki przydrożne, stojące we wsiach, poza nimi, przy drogach, na rozdrożach, nad wodą, w lasach. Odbywają się przy nich modlitwy i śpiewy religijne w wieczory majowe i czerwcowe. Ludność Powiatu Opoczyńskiego od wieków dbała o wychowanie młodych pokoleń w duchu patriotycznym. Mieszkańcy aktywnie włączali się w zrywy narodowowyzwoleńcze, stawiając miłość Ojczyzny ponad swoje życie.

Na kartach historii zapisano wiele wydarzeń z terenu obecnego i historycznego Powiatu Opoczyńskiego, które dają obraz ogromnego wysiłku jego mieszkańców walczących o wolność Ojczyzny. Do dziś na lekcjach regionalnej historii młodzi opocznianie uczą się o powstańcach styczniowych z oddziałów Jana Rudowskiego, Dionizego Czachowskiego, Matwieja Bezkiszkina, Jana Waltera, którzy w krwawych bojach walczyli o wolność Ziemi Opoczyńskiej. Uczniowie słuchają o legionistach Józefa Piłsudskiego wywodzących się z Regionu Opoczyńskiego. Znani są żołnierze Polskiej Organizacji Wojskowej, którzy jesienią 1918 r. przywracali wolność tej ziemi, a także Ci, którzy ginęli, by ocalić Ojczyznę od zagłady bolszewickiej w 1920 r. Na tym terenie znalazł oparcie legendarny major Henryk Dobrzański „Hubal” oraz bohaterscy żołnierze Armii Krajowej. Mieszkańcy Powiatu Opoczyńskiego płacili często najwyższą cenę za miłość do Ojczyzny w obozach koncentracyjnych, obozach pracy, więzieniach i ginęli w brutalnych pacyfikacjach ich rodzinnych wsi.

Kolegiata św. Bartłomieja w Opocznie

Sanktuarium Chrystusa Cierniem Koronowanego
Wielka Wola

Bazylika p.w. św. Filipa Neri Studzianna

Błogie
Kościół p.w. Narodzenia NMP

Kościół p.w. Wniebowzięcia NMP
w Sławnie

Kościół p.w. św. Łukasza
Drzewica

Kościół p.w. św. Mikołaja Żarnów

Kościół p.w. św. Jana
Białaczów

